

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

VIITORUL

Am întâlnit dăunăzi cu Viitorul și am avut uimirea unei colosale descoperiri. Am descoperit izvorul limpede și viguros al forței de creație a zilei de mâine. Viitorul închina, cu prilejul lucrărilor Consfătuirii de constituire a Consiliului Național al Organizației Pionierilor, un spectacol festiv marelui și generosului său părinte, Partidul, celui care i-a împodobit copilăria cu poienile de argint ale unui basm adevărat. Ați ghicit: prin Viitor înțeleg copiii patriei, purtătorii cravatei roșii, dragostea cea mai gingașă și cea mai plină de speranțe a inimilor noastre.

I-am văzut pe omuleții aceștia în ipostaza de artiști, de talentați artiști ai viitorului, de poeți și de cîntăreți, de dansatori și de păstrători ai marilor noastre comori folclorice și am simțit în adîncul sufletului de două ori bucuria: o dată pentru unde a ajuns viața noastră, în plină strălucire a maturității creatoare, și a doua oară pentru ceea ce duc și vor desăvîrși în viitor copiii noștri. Acolo, în sala Palatului, pe scenă, erau doar artiștii, marii noștri artiști de mâine, dar în toată țara, în toate școlile, în toate băncile, sînt ei cei mulți: cei ce vor făuri oțel și orașe, cei ce vor înălța grînele spre soare, cei ce vor stăpîni înălțimile, adîncurile și depărtările, cei ce vor deschide drumuri noi în știință și tehnică, schimbul nostru de mâine, viitorii oțelari, mineri și constructori, viitorii maștrii ai roadelor bogate, viitorii ingineri, arhitecți și educatori. Sintem mindri de ei de pe acum; priceperea și dragostea lor de muncă au și început să se dezvăluie. Mindria de a fi cetățeni ai unei patrii libere și înfloritoare se naște firesc, de pe acum, din simbolul cravatei roșii. O dragoste imensă îi așteaptă să vină pe lume. O dragoste imensă și fără egal îi întîmpină și-i însoțește în drumul lor prin viață, dăruindu-le tot ce sufletul mare și generos al poporului poate dăruia, de la nobilul sentiment al păcii pînă la marea onoare a muncii și a creației socialiste.

Te gîndești la copiii timpului nostru și te vezi venind din ani, tu însuți spre un destin pentru care părinții de altădată erau chinuți de toate incertitudinile, spre un destin pe care nimeni nu-l putea prevedea. Și totuși veneai din marele timp purtînd o ștafetă a vieții, poate să te bucuri, poate să te îndurerezi sau să îndurerezi pe alții, poate să învingi sau să fii învins. Treceai prin lumea copilăriei moștenind lupta grea cu viața, moștenind visuri, o, cite visuri meru neîmplinite...

Dar să privim spre lumea de aur a copiilor de astăzi și a celor de mâine. Să privim în poienile de argint ale basmelor lor adevărate. Priviți în ochii destinelor lor: visurile noastre de părinți, visurile cu care le împodobim viitorul și cu care pășim înaintea anilor lor, înfloresc și dau fructe. Din visurile acestea ale noastre vor izvorî visurile anotimpului lor. Viitorul are nevoie și de visători și de creatorii lui. Acea dragoste imensă care îi înconjoară pe ei, pe copiii patriei noastre, acea imensă dragoste numită Partidul Comunist Român le deschide ferestrele spre marele vis din totdeauna al poporului, marele vis în care visurile și munca lor se vor împlini deplin, așa cum s-au împlinit și se împlinesc ale noastre. „Asigurarea condițiilor care să permită copiilor patriei — cel mai prețios capital al poporului — să-și formeze o cultură bogată și profundă, să-și însușească știința și tehnica cea mai înaintată, să crească în spiritul nobilelor idei ale patriotismului socialist, ale comunismului, este o îndatorire primordială a partidului și statului nostru, a întregii noastre societăți”, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul rostit la Consfătuirea de constituire a Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Consiliul Național al Organizației Pionierilor și principiile noi ale muncii cu pionierii, cu schimbul nostru de mâine, ilustrează din plin îndatorirea primordială despre care vorbea secretarul general al Comitetului Central al P.C.R., ilustrează grija și luciditatea cu care poporul nostru știe să privească în zarea viitorului.

Dragoș VICOL

Conducătorii de partid și de stat în mijlocul pionierilor

În pag. a 3-a

LÎNA DE AUR

de dr. Savu TIMARIU

În
acest
număr

În pag. 4-5

ZESTREA CELOR DOI

de Ștefan LUCA

CUM VĂ PETRECEȚI TIMPUL LIBER?... TIMPUL LIBER?...

Cînd l-am întrebat cum își petrece timpul liber, Constantin N. Caloian, șef de echipă în brigada a 3-a, ne-a întins un caiet în care își face însemnări pe această problemă. Este doar unul dintre caietele împărțite în urmă cu citiva vreme unor săteni din comuna Zorești, pentru a cunoaște preferințele lor culturale și timpul pe care îl folosesc pentru satisfacerea nevoilor lor spirituale. Acțiunea de a cunoaște cu ce și petrec oamenii timpul liber, face parte dintr-un studiu mai vast întreprins de Comitetul regional pentru cultură și artă Ploiești în vederea îmbunătățirii activității cultural-educative la sate.

Răsfoind caietul lui Constantin N. Caloian am reținut că în decurs de o săptămână a dedicat 8 ore lecturii din operele lui Sadoveanu și Eminescu, că a participat la două repetiții și la o șezătoare la căminul cultural. Pe lângă acestea a mai auzit emisiunea „Teatru la microfon” și a controlat zilnic lecțiile fiului său. Și ca să vă dați seama cât de mult prețuiește el timpul liber, transcriem o observație: „De multe ori sintem nevoiți să așteptăm vreme îndelungată pînă se strîng oamenii la cămin. Ar trebui lămurii să fie mai punctuali chiar și cînd e vorba de spectacole”.

— Ce vă preocupă cel mai mult în timpul liber?
— Îmi place în mod deosebit teatrul. Și nu numai ca spectator ci și ca interpret. Împreună cu tovarășul Emil Mocanu, directorul căminului, sintem cei mai vîrstnici și cei mai vechi interpreți în formația de teatru. Dumnealui joacă pe scenă de aproape 20 de ani. Eu n-am o activitate așa de îndelungată. Îmi place mult și filmul. Bineînțeles, cînd merge bine, cînd imaginea e clară și cînd se aude ce vorbesc actorii.

— Sint dese cazurile cînd proiecția nu se desfășoară normal?

— Se mai intîmplă cîteodată. Bunăoară, filmul „Lupeni” a fost tare zgîriat, era cu „ploaie pe imagine”, cum spune tovarășul învățător Vesile Petre, operatorul cinematografic, iar filmul „Neamul Soimăreștilor” s-a întrerupt de multe ori în timpul rularii.

CE VĂ PLACE?

La Zorești, comună de pe meleagurile Buzăului, sătenii prețuiesc mult timpul liber. Îl socotesc un „timp productiv” pe care-l folosesc cu chibzuință pentru a se instrui și a-și lărgi orizontul de cultură. Datele înregistrate la căminul cultural, bibliotecă și cinematograful sătesc sint edificatoare în această privință. Din totalul populației de 1374 suflete, cifrele comuna, la căminul cultural, în lunile de vară participă în medie între 2000—2500 de spectatori, iar în lunile de iarnă peste 3500, ceea ce înseamnă lunar aproape de trei ori populația activă a comunei. În ultimele patru luni cinematograful a realizat aproape 6000 de spectatori iar biblioteca a înregistrat pînă la data de 1 noiembrie, 903 cititori, cu peste 7000 de cărți citite.

Ce-i atrage pe sătenii din Zorești la manifestările culturale și cum răspund instituțiile culturale exigențelor, gusturilor și cerințelor variabile ale oamenilor?

Ne aflăm în casa lui Stoian D. Cîmpeanu. Gazda își aranjează tocmai biblioteca ce numără peste 100 de cărți. La întrebarea noastră care dintre manifestările culturale i-a plăcut mai mult în ultima vreme, ne-a răspuns fără a se gândi prea mult.

— Ca președinte al comitetului de părinți pe școală mă interesează îndeaproape acțiunile cu caracter educativ. La căminul nostru se țin cu regularitate expuneri, simpozioane, discuții pe teme educative cum ar fi: „Cum ne creștem și educăm copiii”, „De ce datorăm respect celor mai în vîrstă” și altele. Deși am trecut de 55 de ani, particip cu plăcere la seriile educative pentru tineret. Manifestarea „Îi recunoașteți?”, a fost una din cele mai reușite acțiuni organizate pentru tineret din ultima vreme.

Despre desfășurarea manifestării „Îi recunoașteți?” ne-a vorbit Emil Mocanu, directorul căminului cultural.

— A fost o acțiune la care au participat aproape toți tinerii și chiar oamenii vîrstnici din comună. A stîrnit interes datorită faptului că în desfășurarea ei au fost antrenați și participanții din sală. Trei cadre didactice au ținut scurte referate despre comportarea tinerilor în muncă, societate și familie. Apoi amintind diferite fapte din munca și comportarea unor tineri din comună cei prezenți în sală au fost invitați să recunoască pe autorii faptelor. La întrebarea „Îi recunoașteți?” participanții au recunoscut că e vorba de tinerii frunțași în muncă și cu o comportare frumoasă ca Eliza Filip din brigada a 2-a, Mircea Benonia, brigada a 3-a și Emil Filip, brigada I și de Petre Tănăsescu și Sică Abagiu care n-au o comportare co-

Lectura noului program de brigadă

zului nostru s-au cumpărat peste 100 de tablouri cu reproduceri din arta plastică. Eu cred că ar trebui să ne ocupăm mai mult de educația estetică a oamenilor.

Radu Dumitru, inginer agronom:

ANCHETA NOASTRĂ

responsabile, nu respectă pe vîrstnici și de multe ori provoacă indisciplină la căminul cultural.

*

La sediul cooperativei agricole de producție am avut o discuție cu citiva oameni care prin funcțiile pe care le dețin au o strînsă legătură cu folosirea utilă și eficientă a timpului liber al sătenilor. Redăm cîteva din părerile lor:

Gheorghe Costache, instructor de partid: Cred că ar trebui să ne gîndim mai mult la forma în care prezentăm conferințele. Se intîmplă deseori că se expun, mai bine zis se citesc, conferințe lungi care plictînesc pe oameni. Conferințele și expunerile ar fi mult mai atrăgătoare dacă ar cuprinde teme mai variate și interesante, dacă ar fi mai scurte și expuse liber. Apreciez felul în care căminul cultural se ocupă de timpul liber al tinerilor. În formațiile artistice activează majoritatea tinerilor din comună. Am observat că în afară de teatru sătenilor le plac foarte mult programele de brigadă. Și acest lucru se datorește în primul rînd faptului că fiecare program aduce ceva nou, proaspăt pe scenă atît în privința conținutului cît și a formei de prezentare. Apreciez acest lucru cu atît mai mult, cu cît am și un grad de comparație. În comuna Vernești, de care mă ocup de asemenea, textele brigăzii sint cam aceleași, vreme îndelungată. De la un program la altul se fac doar mici modificări.

Liliana Neață, bibliotecară: Cu cîtva timp în urmă ne-au sosit la bibliotecă cîteva albume frumoase cu reproduceri din lucrările lui Grigorescu, Luchian, Baba etc. Sătenii, vîrstnici și tineri vin deseori la bibliotecă, le răsfoiesc și se interesează de pictură. Interesul oamenilor pentru pictură reiese și din faptul că în ultima vreme la secția de librărie a maga-

Munca cultural-educativă în rîndurile tineretului și-a dovedit eficiența. Tinerii muncesc în general cu trăgare de inimă și au o comportare mai frumoasă în societate și familie. La acestea au contribuit expunerile, joile tineretului, seriile culturale pentru tineret etc. Totuși, cred că ar trebui să ne ocupăm mai mult de găsirea unor forme culturale mai atractive pentru tineret de felul celeia „Îi recunoașteți?” despre care i-am auzit pe tineri discutînd atît de mult. La căminul cultural s-ar putea organiza discuții la masa rotundă asemănătoare celor de la emisiunile „Clubul tineretii” pe care le vizionează la televizor, despre comportarea în muncă și societate, despre folosirea judicioasă a timpului liber, despre respectul față de bătrîni, de femei și fete și altele. Insist asupra acestui lucru deoarece în comună mai avem tineri care își irosesc timpul liber stînd mai mult pe la bufet, cum e cazul tînărului Simion Drăghici.

Maria Pascu, tînără cooperatoare din brigada I: Apreciem mult manifestările culturale care se organizează pentru noi și de aceea venim cu drag la ele. Noi ne petrecem o bună parte din timpul nostru liber la căminul cultural, deoarece acolo învățăm lucruri interesante și folositoare. Dar ca tineri am mai dori să și dansăm, să avem reuniuni tineresti. Căminul nostru are o sală frumoasă de festivități, dar scaunele sint fixe și nu putem dansa. „Joile tineretului” fără dans nu sint atît de atractive pe cît ar putea fi.

„ISTORICIIL SATULUI”

Ustică Mihai ne-a arătat că printre manifestările culturale care i-au plăcut a fost și ciclul de expuneri ținute în legătură cu istoricul satului Zorești.

De peste două decenii, de cînd a venit în comună, Emil Mocanu se ocupă cu dăruire de cercetarea trecutului istoric al comunei. În casa lui se află o adevărată „arhivă” cu documente vechi, strînse de la oamenii vîrstnici din comună, clasate și ordonate pe epoci. Deține de asemenea multe mărturii, materiale, ceramică, unelte de muncă, găsite cu ocazia diferitelor săpături la Zorești. Recent, pe cînd se lucra la terasarea dealurilor Zorilor, Țigănoaiei și Nenciu, aflînd de anumite urme de așezări vechi, Emil Mocanu a mers la fața locului, a făcut cîteva săpături de probă și a anunțat Muzeul regional care a declarat locul respectiv „rezervație arheologică”, fiind vorba de o așezare dacică din secolele II, III a erei noastre.

Pasiunea aceasta pentru istorie, Emil Mocanu a transmis-o și sătenilor. Azi el lucrează cu un colectiv format din circa 15 oameni, printre care și cooperatorii Mihai Romiță, Ion Stîlpeanu, Stoian Cîmpeanu și alții care-l ajută la strîngerea documentelor, a obiectelor. Aceștia își dedică o parte din timpul lor liber cercetării istoriei satului.

CE DORESC IUBITORII DE MUZICĂ

Interlocutorul nostru Burducea Gh. Ion ne vorbește despre pasiunea sătenilor pentru muzică. Aflăm de la el că mulți oameni din comună își petrec orele libere învățînd și cînte la vioară sau la acordeon. Ion Gavriloiu șef de echipă, și-a construit singur o vioară și a învățat să cînte la ea.

Burducea Gh. Ion și-a cumpărat un acordeon. Doi veri de-ai lui, Burducea St. Mihai și Burducea P. Gheorghe și-au cumpărat și ei acordeon și se căznesc să cînte:

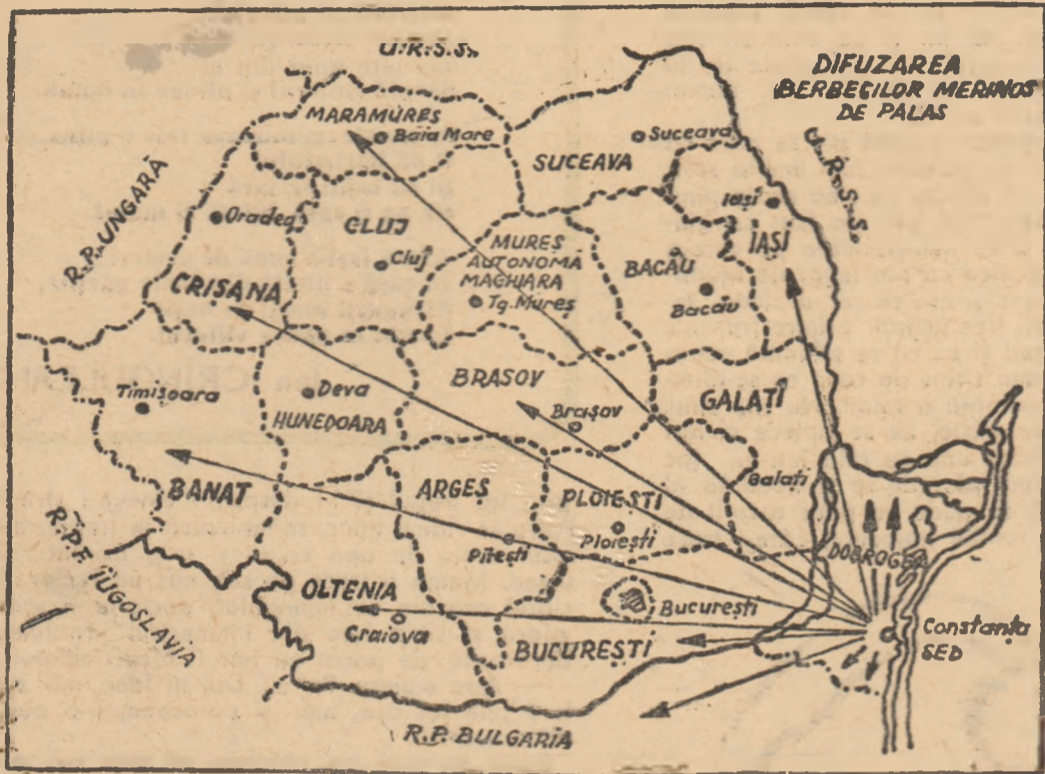
— N-aveți de la cine învăța muzică din comună?

— Nu prea avem, răspunde puțin amărît. Am vorbit cu tovarășul Mocanu, directorul căminului și ne-a dat cartea „Metodica învățării acordeonului singur” și o să încercăm să ne orientăm după ea. În sat sint destui oameni care au vioară sau acordeon și ar dori să cînte cît mai bine la ele. Am auzit că în unele sate din raion există cercuri de muzică. Ar fi bine să se înființeze și la noi un asemenea cerc din care ar putea lua ființă mai tîrziu și o mică orchestră.

M. CHIRCULESCU,
R. IARAI

LÎNA DE AUR

de dr. Savu TIMARIU
Stațiunea experimentală Dobroegea

Dintre toate speciile de animale, aceea căreia omul i-a dat cea mai mare atenție a fost oaia, deoarece acest animal blând și modest, din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre, i-a furnizat principalele mijloace de existență: lână pentru haine, blană și piețele pentru cojoace, lapte și carne pentru hrană.

Istoria ne arată că străbunii noștri, dacii, erau iscusiți crescători de oi, îndeletnicire pe care am moștenit-o și noi românii. Poporul nostru, la răscrucea tuturor năvălirilor barbare, și-a putut păstra ființa și datorită practicării păstoritului. Pe timp de benenie, românii se retrăgeau în tăcerea maieștoasă a muntelui, iar când timpurile se linișteau coborau mai la șes, reinjghebându-și așezările. De aceea, pe drept cuvânt scriitorul Cezar Petrescu spunea că: „ne-am născut, am trăit și am evoluat sub steaua ciobanului”.

Dacă în trecut, creșterea oilor a jucat un rol complex în viața poporului român, astăzi acestei ramuri de producție îi revin sarcini economice, în primul rând de acoperire, din producția proprie, a necesarului de lână pentru industria noastră textilă.

Trebuie să menționăm faptul că, înainte de anul 1944, circa 95 la sută din efectivul de oi din țara noastră îl formau rasele cu lână groasă și semigroasă, încât, pentru producerea de stoffe de calitate superioară, eram tributari unor țări străine.

CUM S-A FORMAT RASA MERINOS DE PALAS

Actuala rasă de oi Merinos de Palas are ca strămoș mai îndepărtat o turmă de 1000 capete de Merinos ungurese importate din Ungaria după primul război mondial. Acest nucleu de oi era de strânsură, fără origine, cu defecte de exterior, constituție debilă și o producție medie de lână de 2,4 kg.

Lucrările de formare a rasei Merinos de Palas au început din anul 1924, această acțiune împărțindu-se în două etape distincte: etapa I, din 1924 până în 1944 și etapa a II-a, din 1944 până în prezent.

Etapa I de formare se caracterizează prin selecția severă a oilor, astfel că din efectivul inițial de 1000 capete, s-au oprit pentru producție numai 200 capete. Criteriul de bază al selecției a fost alegerea unui tip de oaie asemănător cu rasa Merinos Rambouillet, rasă la modă pe acea vreme, caracterizată prin constituție robustă, lână fină, deasă, uniformă și cu o producție medie de 3,8 kg lână. Pentru grăbirea procesului de ameliorare, în anii 1926 și 1930 s-au importat din Franța 6 berbeci și 4 oi de rasa Merinos Rambouillet, iar pentru prevenirea consangvinității, corectarea unor defecte de exterior și mărirea greutatei corporale s-au importat în anul 1928 din Germania 3 berbeci și 3 oi Merinos semiprecoce.

Cu ajutorul acestui material ameliorator, prin selecția judicioasă a animalelor, potrivirea perechilor și îmbunătățirea condițiilor de mediu artificial (hrănire, adăpostire etc.) s-a format un tip de oaie cu o greutate corporală de 47 kg și o producție de lână de 5,6

kg, fină, deasă, uniformă, bogată în usuc de culoare alb-gălbuie.

În etapa a II-a de formare a Merinosului de Palas, obiectivele de perfecționare au fost îndreptate spre formarea unui tip morfologic de lână-carne, cu exterior corect, robust, putere mare de folosire a hranei, tip mai adaptat condițiilor unei agriculturi intensive.

Pentru ridicarea producției de lână, mărirea lungimii șuviței și extinderea acesteia pe abdomen, în anul 1954—1956 s-a practicat o infuzie cu berbeci din rasa merinos de Stavropol.

Un salt calitativ în perfecționarea rasei Merinos de Palas în această etapă, l-a constituit selecția berbecilor după valoarea lor genetică reală, folosindu-se la reproducție numai berbeci testați, adică acele exemplare care transmit potențialul lor ereditar urmașilor. Tot în această etapă, s-a trecut la forma cea mai avansată de creștere, la așa-zisa creștere pe bază de lână, folosind la maximum în reproducție berbecii cu însușiri excepționale, astfel ca însușirile individuale să devină însușiri ale întregului grup.

În general, rasa Merinos de Palas are un exterior corect, trunchiul animalului este lung, larg și adinc, pulpele potrivit dezvoltate iar osătura puternică; constituția este robustă, folosește bine hrana și este adaptată la condițiile de stepă. Greutatea corporală medie a berbecilor pepinieri, după tundere, este de 100 kilograme, cu maxima 145, iar a oilor 64 kg. Fecunditatea medie calculată pe ultimul deceniu ne arată un procent de 94,2 la sută, iar numărul de miei la o sută de oi fătate ajunge la 130 și chiar 143. Deosebit de important însă este faptul că Merinosul de Palas dă o producție mare de lână fină, rezistentă, mătăsoasă și bogată în usuc de bună calitate. La berbecii pepinieri producția

de lână este de 12,5 kilograme ajungând, în cazul berbecului cu nr. 917, la 24,6 kilograme. La oi producția de lână se ridică la 7,5 kilograme, crescând la mioare până la 8,5 iar la berbecuți la 9,5 kilograme. Carnea oilor și în special a mieilor se caracterizează printr-un fibrilaj fin, culoarea este roz deschis, gustul plăcut, fără mirosul specific raselor neameliorate.

Și în privința producției de lapte, oile Merinos de Palas se caracterizează printr-o aptitudine bună, de pildă, oile cu un miel în 13 zile de lactație au dat în medie 129 litri, iar cele cu doi miei 136 litri lapte, suficient ca să poată alăpta și crește în condiții bune 2 miei până la înfărcare. După înfărcarea mieilor, oile se mai mulg 40—60 de zile, în funcție de calitatea bazei furajere, obținându-se încă o producție de 15-18 litri lapte muls.

FOLOSIREA ÎN PRODUCȚIE

Pe baza cercetărilor întreprinse și a producțiilor obținute s-a demonstrat că Merinosul de Palas este o rasă nouă de oi cu o producție ridicată de lână, consolidată ereditar, cu o mare putere de ameliorare, care se adaptează bine în condițiile agriculturii intensive din cîmpie și sud-estul țării. Ca urmare a acestor însușiri, Merinosul de Palas se folosește pe scară largă la transformarea oilor cu lână groasă și semifină.

De pildă, în ultimii 10 ani, s-au livrat 5 000 de berbeci Merinos de Palas pentru reproducție, centrelor de înșămînțări artificiale. Astăzi 95 la sută din oile din regiunea Dobroegea sînt ameliorate cu berbeci Merinos de Palas.

Paralel cu vînzarea de reproducători Stațiunea experimentală Dobroegea a livrat circa 10 000 oi și tineret femel ovin cooperativelor agricole de producție Limanu, Straja, Tătaru, Chir-nogeni și Valul lui Traian din regiunea Dobroegea, formînd gospodării fiice, în care rasa Merinos de Palas se crește în rasă curată, obținindu-se o producție de lână de 4,5—7,5 kg, în funcție de condițiile de creștere din cooperativă.

★

Astăzi, rasa Merinos de Palas este zonată să se crească în rasă curată în regiunea Dobroegea, sudul regiunii Galați și cîmpia Dunării. Dar, datorită adaptării ei ușoare la condițiile pedoclimatice de cîmpie, puterii de ameliorare, rezistenței organice, este tot mai solicitată în sectorul cooperatist și cel individual.

Iată în linii mari trecutul și prezentul oii Merinos de Palas. În ceea ce privește viitorul, aceasta depinde de productivitatea și rentabilitatea rasei. Faptele ne-au demonstrat pe deplin că în sectorul creșterii oilor sînt încă rezerve neabătute.

Prin aplicarea metodelor înaintate de creștere, ciobanii de astăzi, urmașii celor ce au izvodit nemuritoare „Mioriță”, demonstrează că legendarul berbec cu „lână de aur” se găsește aieva pe meleagurile țării noastre în turme mari, productive, care aduc un belșug de produse.

Berbeci din rasa Merinos de Palas

Pe tînarul Petre Virtopeanu l-am întîlnit lîngă „Universul” său, pe Valea Gîlortului în Oltenia. Mi-a făcut o impresie destul de bună. După cum mi-a povestit brigadierul Vasile Mursoi — se achită mulțumitor de sarcinile ce-i revin. Și ca înfățișare se prezenta destul de bine: înalt, voinic, chipș. Cam pletos însă și cam neingrijit. Mi-am închipuit că așa e omul lîngă o mașină cu unsori și cu fum.

Am trecut pe acolo și acum cîteva zile. Și n-am uitat să întreb și de tînarul Petre Virtopeanu. Și mi-a fost dat să aud exact ceea ce n-aș fi bănuit despre acest tînar. Am aflat astfel că nu e fată în sat care să nu fi fost „agățată” de Petre Virtopeanu, căreia să nu-i fi spus el „fă” și care să nu fi fost jignită de el. Și cu băieții de-o vîrstă cu el are o metodă: ori îi intră în voie ca „amici” ori îi află tîria pumnilor. Incaltea, pe cei vîrstnici îi privește cu „superioritatea” pe care lafele, ținuta voit dezordonată și credința în bită o dau în aseme-

UN „NEÎNTELES”

nea cazuri. De fapt Petre Virtopeanu se scotește un „neînțeles”. Dar pentru ce l-ar aprecia oamenii și i-ar da considerația cuvenită? Pentru că la spectacolele de la cîminul cultural îl aplaudă, furtunos, exact cînd selecția respectivă din program nu necesită aplauze ci atenție? Pentru că seara la film aprinde țigară după țigară, proiectînd trombe de fum, îngreșînd atmosfera sălii? Pentru că înainte de a se termina spectacolul se aruncă peste scaune la intrerupător și-l defectează ca să se distreze pe seama spectatorilor care se împiedică printre bănci?

Păcat, tovarășe Virtopeanu, de impresia inițială pe care sînt silit s-o abandonez. Păcat, mai ales, și de cei cîțiva „amici” dîmni-tale, tot așa de neingrijiti și de lășoi, care te îndeamnă la asemenea fapte. Și mîi pădăt că oamenii din jurul cîminului nu te fac să înțelegi că nu ești obligat să porți pe dumneata, în orele libere, toată unsoarea tractorului.

Dar, fără îndoială, colectivitatea în care dumneata trăiești îți va explica, pînă la urmă, că a te purta frumos față de semenii, a avea o atitudine cuvioasă este o datorie cetățenească, pe care mai ales un tînar trebuie s-o respecte neabătut.

Ion FILIPOIU

Vești de la corespondenți

În centrul comunei Privoieni, raionul Găești, își atrage privirea o clădire nouă, impunătoare. Se fac finisările interioare. Aici, în „palatul” din cărămidă și beton se vor întîlni iubitorii de literatură, de teatru, de film. Vor petrece ore plăcute la club. În sala de spectacole cu 400 de locuri a cîminului cultural, tineri și vîrstnici își vor da întîlnire pentru a gusta din frumosul artei, cîntecului și jocului popular.

★

Echipa condusă de Elisabeta Broc de la cooperativa agricolă de producție din Bădieni, regiunea Argeș, a primit 20 kg cartofi ca retribuție suplimentară la ziua-muncă.

Traducînd în viață recomandările Uniunii Naționale a cooperativelor agricole, cooperatorii din Bădieni au extins retribuția suplimentară și la alte culturi. Rezultatele au fost bune și oamenii mulțumiți. La cultura căpșunilor, spre exemplu, ca răsplată a muncii de calitate, membrii brigăzilor conduse de Maria Turcu și Nae Tudose au primit ca retribuție suplimentară cîte 9 și 10 lei la ziua-muncă.

Din scrisorile primite de la GH. PREDA și GH.FORGHE TOPOLOG

GEMENII

Fragment din volumul II al romanului „MUNTELE” în curs de apariție la E.P.L.

Pătru îi șterge fruntea Mădălinii. Prin geamul odăii intră lumina verzuie de sub nuc. Mădălina îi apucă mina. Are palmele asudate. I-o sărută cu buze uscate și-i șoptește chinuit:
— Cheam-o pe Livia, Petre.
— Stai pe pace, Mădălină. Ai auzit ce-o zis don' doctor.

Pătru o privește mirat.
Pînă în clipa asta nu s-a gândit la ea c-ar putea fi mamă. Nici cînd se tira sub focul inamicului nu s-a gândit c-ar putea fi tată. Nici acum un an nu s-a gândit. Nici acum o zi. S-a-nvățat cu Simina pe care i-a adus-o Mădălina de la Grujă. E muiera lui, se chinuie în așternutul în care s-au bucurat împreună atîtea nopți; el a fost mereu cu oamenii, a trăit acolo, s-a frămîntat acolo, s-a deschis pentru tot ce-a venit din afară. Acum e singur cu ea, știe că are sub pernă busuioc sfințit în ziua de bobotează, un pieptene și-o oglindă, ca să vizeze soarta copilului și totul i se pare neobișnuit și neașteptat, pentru că îl leagă nevasta de odaia asta și-afară rămin neliniștile lui, nădejdea c-are să ajungă cîndva la Voica; iar în adincul sufletului se naște o curiozitate și-o spaimă, mai ales c-o aude cum geme, acum cu ochii împicliți și înspăimîntați. Ceva mai firziu, moașa îl împinge afară. Muierile din firnaț îi fac loc. Pițu îi arată banca de sub nuc. Pătru s-așează între ei. Trăiește de doi ani cu Mădălina. Traiul de zi cu zi l-a făcut să n-o mai vadă. Acum o aude, gemetele ei îl lovesc și-l dor. S-a învățat s-o știe pe-acasă, fără multe gînduri, cu obrăjii aburiți de somn, dimineața în așternut; sau noaptea, caldă, lingă umerii lui, o vreme ascultătoare, mai firziu zbatîndu-se s-ducă bani în casă; dar niciodată n-a pătruns în ceea ce e Mădălina cu adevărat, în gîndurile și-n dorințele ei. Nu s-a-ntrebat niciodată cum se simte ea, învățată să vină la biserică în cocie, gătită cu bondiță nouă la fiecare Crăciun, cu țoale scumpe, îndestulată și nu prea muncită, acum înrăită în sărăcie, ruptă de ai ei care n-o au decît pe ea, și-ar putea imbrîca în aur; nu prea mulțumită de un bărbat care vine acasă noaptea firziu și atunci cînd vine, neîndemnat s-o întrebe de una, de alta, să vorbească despre ale lor, pentru că ale lor sînt prea puține și poate n-au nici o importanță, așa gîndea atunci. Dar uite că astăzi au, pentru că oamenii sînt oameni, e musai să trăiască omeneste, au o viață a lor care-i musai să fie trăită. Și ce i-a dat el Mădălinii pînă acum?

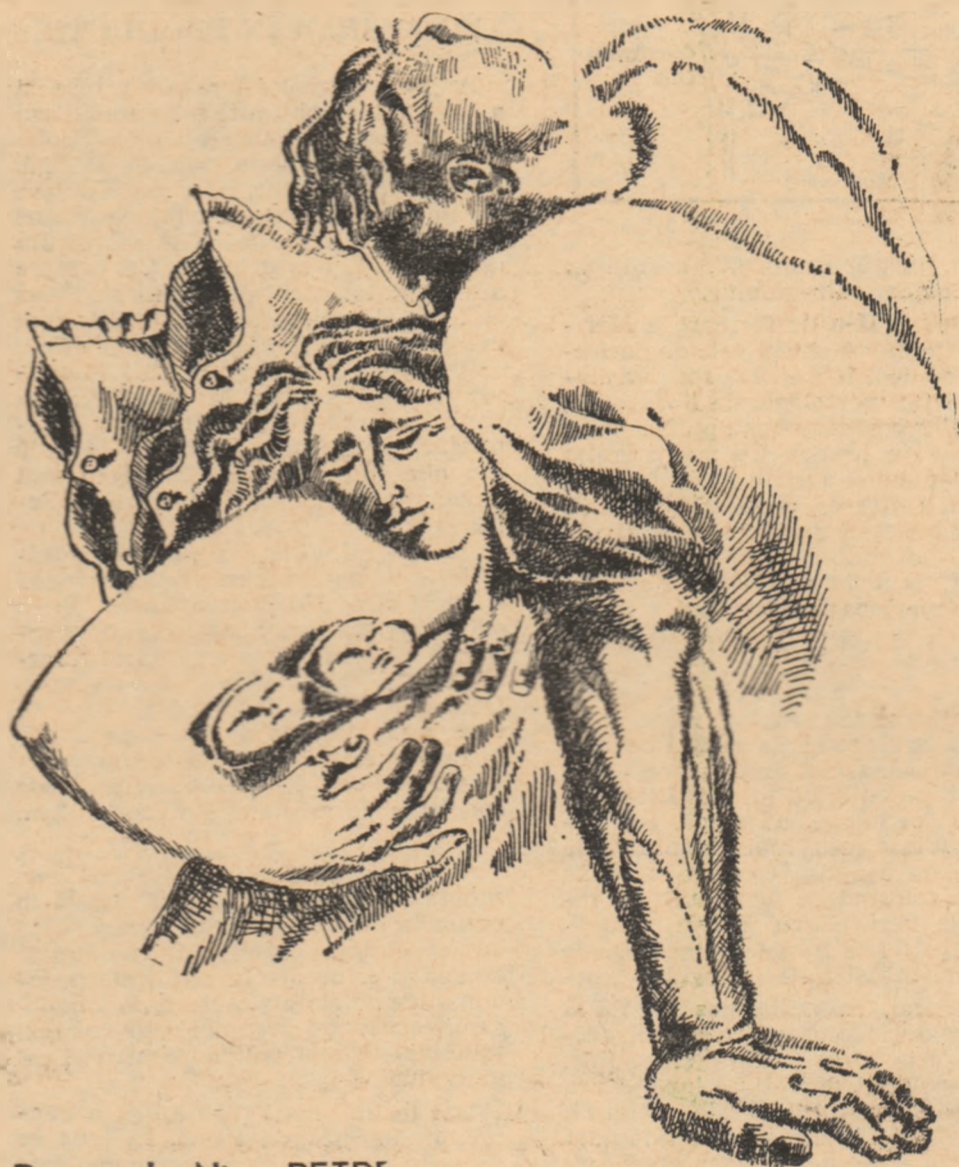
Se-aud uși trîntite. Glasul doctorului. În casă, mama aprinde lampa. Se vede umbra doctorului aplecată peste pat.

— Livia aia a mea, parc-ar fi fost iepuroaică. Nici nu se-mpunea anul de cînd veneam în conced și-mi turna plodu'.

— Te juri tu că-s ai tăi? — se-aude de undeva glasul Lिवiei. Aveam drăguț, mă, de pe vale.
Martin mormăie ceva, tace și-și aprin-

de o țigare. Stau toți trei sub nuc. Pătru îi simte chibzuți încrezători. Adie o boare de pe culmi, muierile din firnaț meliță povești de-ale lor și pe uliță se văd cărbunii aprinși pe care-i poartă vecinele unele de la altele. Toate sînt așa cum trebuie să fie. Sau numai par că sînt așa cum ar trebui să fie...

Își reazămă ceafa de trunchiul nucului și i se pare că aude cum trage nucul seva din pămînt, cum umblă seva prin el și se duce la culcare-n frunze, să stea acolo pînă miine cînd o privi-o soarele. Pînă aici i-a fost cu gîndurile și cu așteptările lui și cu neîncrederea pe care-o avea în el atunci cînd își spunea că s-a legat de Mădălina într-o clipă de slăbiciune și-are să se dezlege într-altă de țarie. Stelele își trec licărul printre frunzele lucii, cu miros tare de fraged și cu cit se schimbă acolo în cer, cu atît se leagă el mai strîns de ceea ce se-ntimplă dincolo de fereastra luminată a odăii. Nu știe cînd, umbrele acelea încep să se miște, să se aplece ciudat și să se ridice, să se petreacă una cu alta într-un joc mut, cînd micșorîndu-se, cînd mărîndu-se și deodată în noaptea subțire și străvezie se aude un plîns ascuțit de copil, un plîns opîntit din fundul bojocilor, care-i trece

Desen de Nica PETRE

NUNTĂ DE ȚARĂ

Pe poarta nunții
Vin struguri morți de beție,
Se aduc unul pe altul pînă la gurile
Prea tinere ale mirilor

Bătrîni pe margini
Par zei viscolii
Iar cite unul din ei
Sărută fluierul și plînge în doină.

Pe un steag, mireasa taie o piine,
O dă bărbatului
Și cu ochii se jură
Că va fi soră, iubită și mamă.

Afară iarba sună de greieri,
În casă e nuntă din toate părțile,
Strugurii morți de beție
Laudă în pahar viitorul.

Ion CRÎNGULEANU

prin tot trupul și i-l despică: cineva-l strigă din pr. Pătru se ridică năuc, se-mpiedică în trepte, îl izbește m. rosul acela de apă caldă și trup asudat și așternu. umed. Mama îi trece pe sub nas un fecior dolofan, fr. ciorul orăcăie ca înjunghiat, doctorul îl scoate pe uș. afară și Livia iese din întunericul firnațului și spu. bucuoasă, de parcă ea i-ar fi făcut feciorul:

— Asta muiera, Petre... Doi îți face, mă, o dată. Da te-o ține tot așa, anu' și părechea, ji-o pus Dumnezeu mina-n chică.

Pătru nu mai are răbdare să stea sub nuc, se pr. umblă repede pe sub fereastră, n-are curaj să se uil. înăuntru, da-l aude pe ăla micu cum se smircie, paru. împacă și-i e frică să nu-l scape mama din palme și apucă așa un dor să-l vadă să-l fină în miini, că ei. tot numai bucă și parcă-i aburea pielea și-avea și-u. moț de păr, sau n-avea, dar lui așa i s-a părut că a și că-i negru moțul ăla de păr.

Iar cînd aude al doilea țipăt și iar plîns de copil zberdate și-n odaie pași apăsați și alții grăbiți, nu. poate stăpîni și intră. Mădălina îi zimbește sleit, slabă și dintr-o dată frumoasă și-l privește drept ochi, cu o bucurie adîncă care i se revărsă pe trăsătu. bucurie care trece și-n el și-l aduce lingă ea; lampa. filfiie lumina. Moașa aduce copiii înfășați la pat. li pur. în stînga și-n dreapta Mădălinii.

— Poftiți dincolo, don' doctor, spune mama. Poftes. Petre. Poftim coană moașe. Acu' dacă avem nepot, rugăm să poftiți.

Uite că Mădălina a adormit, parcă i-ar fi făcu. neva farmece și ai mici dorm și ei și parcă oftează pr. somn. Odaia e alta, mai caldă, mai mică, el stă la ciorul patului, se uită la mama adormită, la copii, nu. vine să creadă că s-a-ntîmplat, că i s-a-ntîmplat chi. lui, că el e tatăl ăstora dolofani și că muiera adă. mită acolo e mama lor și ei patru, aici sub coasta mu. telu... N-au trecut doi ani de cînd s-a-ntors, cu niște c. corații și c-o ranită de-ntrebări, și uite ce-a făcut. cu viața și viața cu el. „Nisăm patru”, își spune și i. umflă pieptul de mindrie, că-i om așezat cu temeji, gînc. rile i se subțiază și nu mai face altceva decît se uită la g. menii care dorm cu pleoapele strînse, nedeslăpîite, s. care n-a intrat nici lumina, nici viața, nici înțelegere. nici neînțelegerea. S-apropie, se uită lacom la ei. parc-ar vrea să le citească viitorul, să știe ce-i așteap. ce drumuri au să bată și ce soare o să-i privească. ce vînturi o să-i întîmpine.

Radu THEODORU

Familia în satul românesc contemporan

ZESTREA CELOR DOI

Logodna a fost vestită. Din acel moment, tinăra pereche a fost inconjurață de atenția nestînjenitoare, delicată, dar, în același timp stăruitoare a celorlalți tineri, a bărbaților și a femeilor, a întregului sat și nu vom greși dacă vom spune că și a copiilor. Pînă la nuntă, cei doi, băia-tul și fata, vor fi inconjurați de a-cestă atmosferă deosebită, solemnă oarecum, izvorită din convingerea că se pregătesc să încheie un act de lungă durată, un act de nedesfăcut, cum este considerată în satele noastre, djntotdeauna, căsătoria.

E timpul să amintim aici de acel obstacol nu rareori înfîlnit, înainte vreme, de tinerii feciori și fete de la sate în calea încheierii unei căsnicii întemeiate pe dragoste sinceră și pu-ternică, un obstacol peste care cu greu se putea trece. E vorba de zestre, de contractul încheiat între pă-rinți, contract în care nici o între-

bare nu se adresa sentimentelor și voinței tinerilor, mirelui sau miresei și, mai ales, nu se adresa miresei, căci fata în mod frecvent era soco-tită o „piatră în casă”. În satul vechi, măcinat de contradicții, deosebirile de avere puneau în calea tinerilor îndrăgostiți hotare de netrecut. Iu-birea trebuia să se închine în fața voinței părinților. Lăcomia, zgîrcenia o inăbușeau, stîrnind acele drame, dureri fără leac, pe care le-am în-fîlnit în atîtea pagini de literatură. Să ne aducem aminte că Ion al lui Rebreanu, în prima sa formă, iniția-lă, se intitula Zestre. Părinții nu se întrebau dacă fata sau feciorul, sînge din singele lor, carne din carnea lor, vor fi fericiți, vor desăvîrși adincul lor sentiment printr-o viață de fami-lie frumoasă, sau vor purta toată viața povara amară a neîmplinirii. Satul a fost întotdeauna împotriva unor asemenea tranzacții contractua-

le, el concepînd alte temeuri în în-temeierea unei familii. Tradiția noas-tră, folclorul nostru atît de bogat pe această temă sînt o dovadă cit se poate de clară. Se spunea: și-a ne-norocit copilul pentru toată viața.

Satul zilelor noastre nu cunoaște aceste piedici. Tinerii nu mai trăiesc obsesia zestrei. Mutațiile care s-au petrecut, structuralele transformări care au innoit satul românesc s-au reflectat și-n acest domeniu, în viața familiei, căreia i-a croit perspective noi, posibilități sportive, condiții fun-damental deosebite de cele din trecu-tul nu prea îndepărtat. Acel „da”, rostit de mire și de mireasă în fața ofițerului stării civile, este un „da” venit din inimă, o afirmație sinceră, deschisă în care nu se amestecă ob-sesia foii de zestre. Legătura traini-că, înțelegerea, afecțiunea reciprocă este piatra unghiulară a noii familii, pe ea se va clădi viața ei, ea va gu-

verna în casa lor nouă, ridicată pen-tru ei, pe una din ulițele satului.

O zestre însă tot se cere. O zestre de o altă natură, comportînd alte în-țelesuri, o zestre în care nu mai este vorba de contracte discutate de pă-rinți, peste capul părților direct și cu adevărat interesate, mirii. Am pu-tea spune, fără teama de-a greși că și astăzi satul este interesat să cu-noască, și bine face, cu ce anume vin cej doi tineri în căsnicie, ce aduc cu ei, cum garantează mirele și mi-reasa soliditatea noului cămin, ce stă cheazăse că ea nu va fi amenințată.

— Dacă știam ce „zestre” mi-aduci, nu-ți dădeam eu fata! Așa am auzit eu că i-ar fi spus ginerelui său, tatăl fetei la cîtva vreme de la nuntă.

Lucrurile stăteau astfel. La părin-ții lui, flăcăul se arătase destul de harnic, se ducea la lucru în coope-rativă, îndeplinea poruncile tatălui său acasă, cu un cuvînt, era un fecior ca toți feciorii, la locul lui. Nu era nici zurliu și nici nu bătea dru-mul circumii. Trezîndu-se stăpîn la casa lui, a început să ia lucrurile ușor. Treburile gospodăriei le lăsase pe umerii nevestei, cerîndu-i în a-celași timp să nu lipsească de la cres-cătorie. A început să colinde prin sat, pe la prietenii, să-i placă paharul mai mult decît s-ar fi convenit. Vor-bea urît, își repezea nevasta, ca pînă la urmă să înceapă a lipsi de la lu-cru. A intervenit nașul, considerat

în satele noastre

mirilor, cel care noii familii. (D. relatat întimplar îngrijorat și ruși „I-adevărat, zice cu o „zestre” I i-ar fi bănuit-o să-i scoatem no O să-l luăm la avem să-l dezbă tia ai lui. Are cerut cineva ast cum s-ar fi cert tre ei, pentru t lege că trăim al la fată, și dea c

Incheierea un

concepția satulu excepțională gră mă seriozitate. T însoțit de-un șir meț, de datin Nunta rămîne i deauna în mem milie, în care ve rația de miine. (copii? Sînt în s oameni cînștiți, teste? Iată de c ran, în împrejur sebite, noțiunea elemente inedite vechile ei înțel lucru vrednic (înțelesul că zes Este el vrednic,

ȘTAFETA CİNTECULUI

80 de ani de la înființarea corului din Zagon, regiunea Brașov

Corul din Zagon

În zilele de 12 și 13 noiembrie a.c., s-au desfășurat la Zagon manifestările prilejuate de sărbătorirea a 80 de ani de la înființarea corului din localitate. Oaspeți veniți din multe regiuni ale țării, formații repute de cor, orchestre populare, echipe de dansuri, au adus omagiul lor corului sărbătorit.

Tovarășă Eleonora Nilca, vicepreședinte al comitetului executiv a sfatului popular regional a dat citire, în cadrul cuvîntului rostit la adunarea aniversară, decretului Consiliului de Stat în baza căruia se decerne Ordinul „Meritul cultural” clasa a II-a corului din Zagon, precum și ordine și medalii dirijorului Domokoș Dezső și unui număr de coriști.

Tovarășul Dumitru Boriga, președintele Consiliului Așezămintelor Culturale a transmis în cuvîntul său salutul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă înmînînd unor coriști insigna de „Evidențiat în munca culturală de masă”.

seră cîndva străbunii și pe care și l-au ținut cu sfințenie de vreme ce corul a trăit și continuă să trăiască.

Pe ogoarele cooperativei agricole din Zagon lucrează români și maghiari, în cor cîntă români și maghiari. Munca și aspirația către frumos îi unește. Corul din Zagon interpretează la multe din ieșirile în public piese ca „Te cînt partid” și „Slăvește patria”. Coriștii români și maghiari cîntă împreună „Hațegana” de Gheorghe Șoima și „Căsătorie veselă” de Bardus Ludwig. Corul din Nocrich invită la praznicul Zagonului a cîntat „Frumoasă-i țara mea” și cuvintele acestea erau rostite rotund, puternic și răzbătător în aceeași clipă deopotrivă de sași și români.

La Zagon melosul se află în deplinele sale drepturi și el a generat un devotament curat și puternic față de cîntec. Părinții visează să-și vadă copiii în cor și de cum se ridică pruncii la înțelegerea lucrurilor le pun instrumentele muzicale în mîni. Cum s-ar putea să nu fie așa cînd am văzut pe unii lăcrimînd la auzul „Hațeganei” și a cîntecului de dragoste maghiar?

„La Zagon se cîntă bine” — se spune aici de opt decenii. Părerea se sprijină pe faptul că ei au izbutit să facă din cîntec mijlocul de expresie pentru o largă gamă de sentimente. Repertoriul lor s-a îmbogățit impus tocmai de această necesitate. Există în el cîntece patriotice, piese de inspirație folclorică, românești și ale minorităților naționale, piese preclasice, clasice și romantice. Ei și-au manifestat prin cîntec protestul, dorurile și tristețea, ei își exprimă azi bucuria și optimismul. La a 40-a aniversare a corului, dirijorul de atunci spunea (e remarcabilă grija cu care au consemnat fiecare împlinire din viața corului): „noi sîntem lucrătorii culturii; unealta noastră este cîntecul; prin cîntec năzuim să trezim la oameni simțul frumosului; năzuința nobilă pentru o viață mai fericită”.

Acesta-i crezul lor artistic și umanitar. Corul din Zagon e prestigios, el a dat renume comunei, locuitorilor dreptul de a fi mîndri, tocmai fiindcă și-a servit totdeauna crezul.

V. TOSO

„CU ARCANUL...”

be din popor
tilcurile lor

Intru a exprima ideea că un anumit lucru nu se face de bună-voie ci silit, cu forța, se întrebuințează expresia „cu arcanul”. Cînd, de pildă, zice: „nu mă duc în cutare loc acă mă prinde cu arcanul,” vrea să spună că refuză în chipul cel mai dur să îndeplinească ce i se propune săvîrși. Expresia capătă, în ast-situații, o valoare de superlativ.

Sursele acestui sens derivă din ceea ce înseamnă expresia prins cu arcanul a însemna vechime. Astfel, pe vremea regilor, despre cineva luat cu asalt se spunea că a fost prins cu arcanul, arcanul însemnînd lațul prin care se prindea sau pentru prizonitul

cu forța la oaste) dispărînd, expresia cu arcanul a dobîndit sensul figurat cu care continuă a circula astăzi și care redă ideea unui lucru făcut cu forța.

Intr-una din boladele populare (Fata cadului) publicate de V. Alecsandri, expresia „cu arcanul”:

„Minz ce fuge ca șoldanul

De nu-l prinde nici arcanul”

comunică sugestiv, potențarea ideii de fugă.

N. MIHĂESCU

CĂTRE CITITORI

Așa cum spunea Vasile Alecsandri, creațiile populare sînt „comori neprețuite de simțiri dăuioase, de idei înalte, de datini strămoșești și mai cu seamă de frumuseți poetice pline de originalitate”. Multe dintre aceste frumuseți poetice își au izvorul în plasticitatea și forța sugestivă a atîtor înțelepte vorbe din popor. Aici, la această rubrică, încercăm a desluși tilcul și proveniența unora dintre ele.

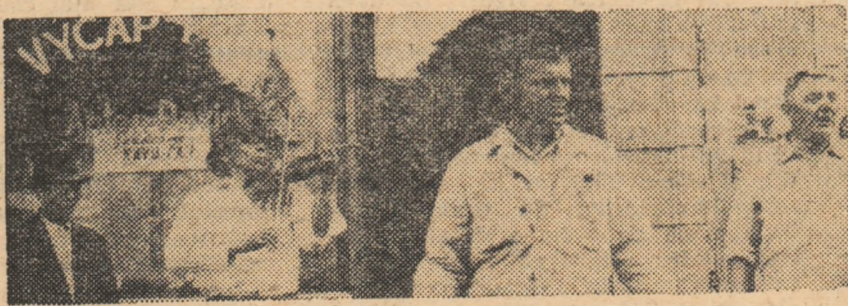
Cititorii care doresc să ne ocupăm și de alte expresii populare, sînt rugați să ni le comunice pe adresa revistei Albina, Piața Școlii nr. 1, București.

VIZIONAȚI FILMUL

Magazinelul

DE PE STRADA MARE

O producție a studiourilor din R. S. Cehoslovacă
scenariul: Ján KADÁR, Elmar KLOS,
Ladislav GROSSMAN
regia: Ján KADÁR, Elmar KLOS
imaginea: Vladimír NOVOTNY
muzica: Zdeněk LISKA
Cu : Josef KRONER, Ida KAMINSKA

Film distins cu Premiul „Oscar”
1965 pentru cel mai bun film străin

Ștefan LUCA

Ce să citim

DACII

Editura Științifică

Această monografie, apărută în colecția „Pagini din istoria patriei”, cuprinde o expunere a istoriei dacilor din cele mai vechi timpuri pînă la cucerirea Daciei de către romani și dispariția statului dac.

Autorul — H. Daicoviciu — după ce face — în această lucrare — o scurtă examinare a originii limbii și organizării triburilor daco-gețice, se oprește, pe larg, asupra procesului de închegare a statului dac, asupra dezvoltării și caracterului său sub regele Burebista. Cititorul face cunoștință cu cetățile și satele dacilor, cu economia și drumurile comerciale ale vechii Dacii, cu modul de trai al populației, cu strălucita civilizație ce a dăinuit în acele vremuri pe teritoriul patriei noastre. Urmează apoi descrierea Daciei sub ultimul și cel mai glorios rege al ei — Decebal — sub care poporul dac înfruntă două răboaie cu romanii, în urma cărora Decebal este înfrînt și statul dac dispăre din istorie. Autorul acordă un loc însemnat culturii dacilor, — examinînd credințele lor religioase, riturile lor științifice și arta lor.

Lucrarea cuprinde numeroase ilustrații, reproducînd vestigiile așezărilor și cetăților dacice, hărți, unelte și obiecte de artă descoperite.

Lucrarea lui H. Daicoviciu este scrisă pentru marea public cititor. Nu e o lucrare de erudiție ci de popularizare, în care viziunea și accesibilitatea expunerii sînt imbinat cu seriozitatea științifică a interpretării.

MEDICINA ÎN FAMILIE

În Editura Medicală a apărut, de curînd, lucrarea Medicină în familie.

Autorii prezintă, într-o formă accesibilă, cazurile cele mai frecvente de îmbolnăvire, măsurile care trebuiesc luate în absența medicului sau între două consultații.

Un loc deosebit este rezervat, în lucrare, unui număr mare de probleme privind alimentația dietetică în principalele boli cronice, îngrijirea bolnavului în familie, primul ajutor în accidente și otrăviri, prevenirea bolilor contagioase etc.

Pentru a veni în sprijinul cititorilor, editura a tipărit un index alfabetic al diferitelor probleme dezbătute în această lucrare, index care permite găsirea, cu ușurință, a descrierii bolii respective și a tratamentului ce trebuie aplicat.

OCROTIREA SOCIAL - JURIDICĂ A MAMEI ȘI COPILULUI ÎN ȚARA NOASTRĂ

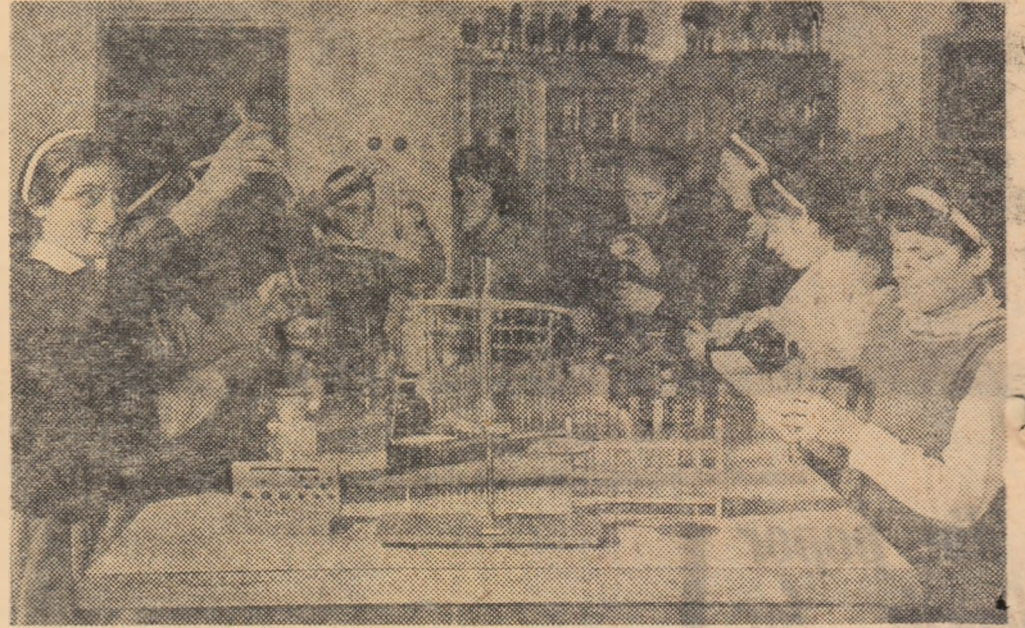
În cadrul politicii partidului și guvernului, politică subordonată scopului fundamental al creșterii bunăstării poporului, un loc deosebit de important îl ocupă consolidarea și dezvoltarea familiei — celula de bază a societății noastre socialiste. Constituția Republicii Socialiste România stabilește că : **statul ocrotește căsătoria și familia și apără interesele mamei și copilului.**

Ceea ce constituie baza familiei noastre socialiste sînt relațiile de ajutor reciproc și colaborare ale oamenilor liberi de exploatare. Din aceasta izvorăște comunitatea de interese materiale între membrii familiei, pe de-o parte și, între familiei și stat, pe de altă parte.

În Republica Socialistă România este asigurată deplina apărare social-juridică a intereselor mamei și ale copilului. Statul nostru sprijină și garantează, prin măsuri economice și sociale, protejarea mamei și copilului, creșterea, îngrijirea și educarea, în condiții tot mai bune, a generației tinere. Astfel, femeii salariate îi sînt asigurate concedii plătite înainte și după naștere. Peste 3 miliarde lei sînt destinate anual plății alocațiilor pentru copii. Tuturor mamelor și copiilor din țara noastră li s-a asigurat asistența medicală necesară.

Cu deosebită grijă sînt tratate femeile gravide și mamele în perioada strict necesară îngrijirii personale a copilului. Un mare număr de creșe, grădinițe și cămine de zi vin direct în ajutorul mamelor muncitoare.

Toți copiii țării noastre au dreptul la învățămînt gratuit, o mare parte din ei primesc în timpul școlarizării burse de stat, beneficiază de internate, cămine și cantine, tabere și colonii de vară. Potrivit legilor țării, familiilor cu trei sau mai mulți copii li se reduc impozitele cu 30 la sută. La toate acestea se adaugă măsurile juridice prin care se stabilesc normele de întreținere ale copiilor de către părinți, cum se face înfierea, cum controlează autoritatea tutelară îndeplinirea îndatoriri-

În laboratorul școlii din comuna Movila Miresii, regiunea Galați.

lor privitoare la persoana și bunurile copilului.

Exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești se face în interesul copiilor, indiferent dacă aceștia au rezultat din căsătorie sau în afara căsătoriei, dacă sînt înfiați sau se află sub tutelă.

Grija statului nostru socialist pentru ocrotirea mamei și copilului se oglindește și în măsurile luate în ultimul timp pentru a veni în ajutorul familiilor cu mulți copii. Astfel, statul acordă o indemnizație de naștere, în valoare de o mie de lei, pentru cel de al treilea copil născut și următorii. Ajutoarele de sarcină și lehuție, acordate din bugetul asigurărilor sociale de stat se plătesc sută la sută din salariul tarifar al tuturor mamelor salariate care nasc al treilea copil și următorii, indiferent de vechimea neîntreruptă în muncă. Partidul și guvernul au recomandat unităților și organizațiilor socialiste, unde specificul muncii permite să asigure, la cerere, încadrarea în producție cu jumătate de normă a

mamelor cu copii în vîrstă de pînă la șapte ani. Începînd din acest an școlar, s-a desființat contribuția părinților pentru frecventarea de către copii a grădinițelor cu orar redus și sezonier. Partidul și guvernul au stabilit totodată măsuri pentru extinderea dreptului de asistență medicală gratuită și asupra femeilor din familiile de cooperatori sau nesalariați care au cel puțin trei copii în viață, asigurîndu-li-se, în același timp, și medicamentele și materialele necesare în timpul internării.

Ocrotirea mamei și a copilului se oglindește totodată în măsurile educative și social-juridice luate pentru întărirea și consolidarea unor relații de familie sănătoase, întemeiate pe prietenie și afecțiune reciprocă între membrii ei, pe sprijinul moral și material reciproc, ceea ce subliniază comunitatea de interese materiale și spirituale, trăinicia familiei în societatea noastră socialistă.

Dumitru I. MAZILU
doctor în drept

DELFINUL,
cel mai inteligent animal

Pînă de curînd, oamenii de știință erau de acord că maimuțele sînt cele mai inteligente animale. Iată însă că în urmă cu zece ani a fost „descoperit” delfinul. Spunem descoperit pentru că deși acest animal era cunoscut ca prieten al omului încă de acum două mii de ani, unele calități ale lui nu-i erau cunoscute omului. Datorită acestor calități, delfinul ocupă în prezent locul întâi în scara inteligenței animalelor.

Ca în multe descoperiri și aici totul a început cu o întâmplare. Un îngrijitor de animale de la un acvariu de circ marin din S.U.A. a observat că, spre deosebire de celelalte animale pe care le avea în grija lui, delfinul se apropia fără nici o teamă de el, minca din mîna lui, înțelegea cînd îi spunea anumite lucruri, cînd făcea anumite gesturi. De atunci a început dresarea acestui interesant animal și astăzi nu există spectacol de circ marin din care să lipsească numărul de atracție cel mai așteptat de public : delfinii. Acești talentați „actori” ajung la performanțe uimitoare : fac salturi de șase metri, merg pe coadă, trec prin cercuri de foc, joacă baschet și pot chiar... cînta !

Cu studierea vieții delfinilor se ocupă azi numeroși oameni de știință din diverse țări și se cheltuiesc sume importante. Se pune întrebarea : de ce atîta efort și cheltuială pentru studierea delfinilor, ce așteaptă omul de la ei ?

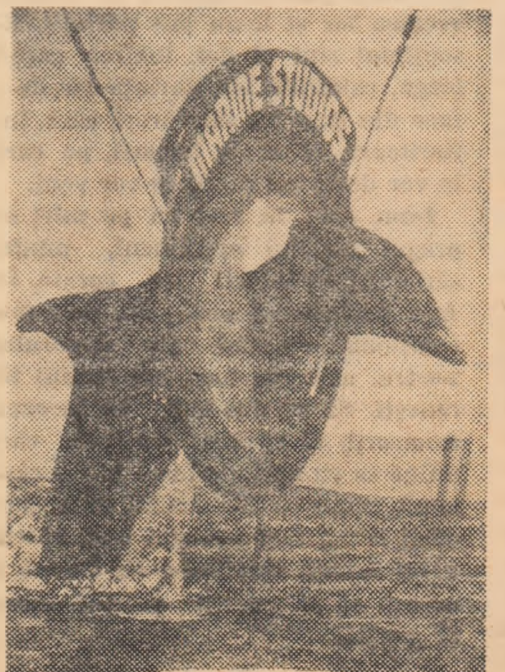
Cunoscînd foarte bine organismul delfinilor și felul lor de a reacționa, comportamentul lor, delfinii ar putea fi dresați mai ușor în scopuri fo-

lositoare pentru om. Se știe, de pildă, că viața scafandrilor este descori în pericol, din cauza ruperii cablurilor cu care sînt legați. Viața lor atîrnă, în asemenea cazuri, de câteva secunde. Nici un aparat de scufundat nu ar putea interveni atît de repede pentru salvarea lor ca delfinul, care, dresat în acest scop, și fiind alături de cel în primejdie, îl salvează cu ușurință. De asemenea, delfinii pot executa semnalizări submarine sau pot remorca chiar mici vase. S-a constatat că în raport cu greutatea corpului, delfinul are o forță de zece ori mai mare decît toate celelalte animale, inclusiv omul. Un delfin de două tone, de pildă, se aruncă ușor deasupra apei la doi metri înălțime. Delfinii sînt folosiți și drept curieri submarini pentru a face legătura cu vasele de la suprafața apei. Ei pot înota neobosiți, cu o viteză de 50—60 km pe oră, timp îndelungat, fără un consum prea mare de energie. Datorită unui mecanism denumit „sonor”, delfinul se orientează cu mare precizie în cele mai complicate situații. Plasat într-un bazin cu apă, el poate ocoli, de exemplu, obstacolele foarte fine cum sînt fire cu diametru de două zecimi de milimetru. Și aceasta legat la ochi !

Creierul delfinului, raportat la greutatea corpului, se apropie de cel al omului prin greutate, structură, numărul circumvoluțiilor etc. Acesta ne dovedește posibilitatea unei mari inteligențe și a unei mari capacități de a învăța. Savantul John C. Lilly, de pildă, a învățat un delfin să vorbească. S-ar putea spune : mai sînt și alte viețuitoare care pot să imite

vocea omului, de exemplu — papagalul. Adevărat. Numai că spre deosebire de papagal, care imită în mod mecanic, delfinul înțelege ce i se spune, nu repetă mecanic. De asemenea, în cadrul dresajului el nu face mișcări fără să le înțeleagă. Urmărește gesturile și cuvintele dresorului. Ce dovedesc toate acestea ? Ele ne arată că delfinul poate fi considerat cel mai inteligent animal și poate cel mai complex dintre toate. Studiind mecanismele organismului care determină atîtea recorduri, omul va putea imita unele din aceste structuri și mecanisme, creînd noi aparate din ce în ce mai sensibile. Nu este prima dată cînd tehnica se inspire după modelul unor viețuitoare, realizînd de multe ori mecanisme mai bune decît cele din natură. Studierea delfinului — cel mai inteligent animal — ne rezervă încă mari surprize.

Elena MANTU
cercetător științific principal,
Muzeul „Gr. Antipa”

Salt acrobatic

RECREERE — SPORT — ODIHNĂ

Toate le realizați cumpărând și dumneavoastră

MOTORETA „CARPAȚI SUPER“

Cu 4 190 lei puteți avea și dv. motoreta de ultimul tip „CARPAȚI SUPER“, prevăzută cu un motor în doi timpi cu capacitate cilindrică 68 cmc care funcționează cu benzină normală de cifră octanică 75.

Viteza maximă 55 km pe oră.

Încărcătura utilă 145 kg (2 persoane).

Consum de benzină 1,8—2,1 litri/100 km.

Capacitatea rezervorului 6 litri.

Motoreta „Carpați Super“ se vinde și cu plata în rate, astfel :

— pentru muncitori, membrii cooperativelor meșteșugărești și alți salariați aconto minim 15 la sută și un număr de maximum 20 rate lunare ;

— pentru membrii cooperativelor agricole de producție aconto minim 30 la sută și un număr de maximum 12 rate lunare.

Nu este obligatorie purtarea căștii de protecție atât în localități cât și în afara localităților.

Nu necesită permis de conducere.

BICICLETA „CARPAȚI“

Bicicletele tip „CARPAȚI“ pentru bărbați și femei sunt realizate pentru toate gusturile, pentru toate vîrstele.

Rezistente și frumoase, bicicletele „Carpați“ pot fi folosite pe drumuri de toate categoriile.

Modelul „CARPAȚI“ pentru bărbați costă 690 lei, pentru femei 712,80 lei.

Modelul „ELEGANT“ pentru bărbați 625 lei, pentru femei 638,30 lei.

Modelul „SUPER“ pentru bărbați lei 865, modelul „Felicia“ pentru femei 880 lei.

Modelul „TURIST“ pentru bărbați costă 855 lei. Modelul „DIANA“ pentru femei 870 lei.

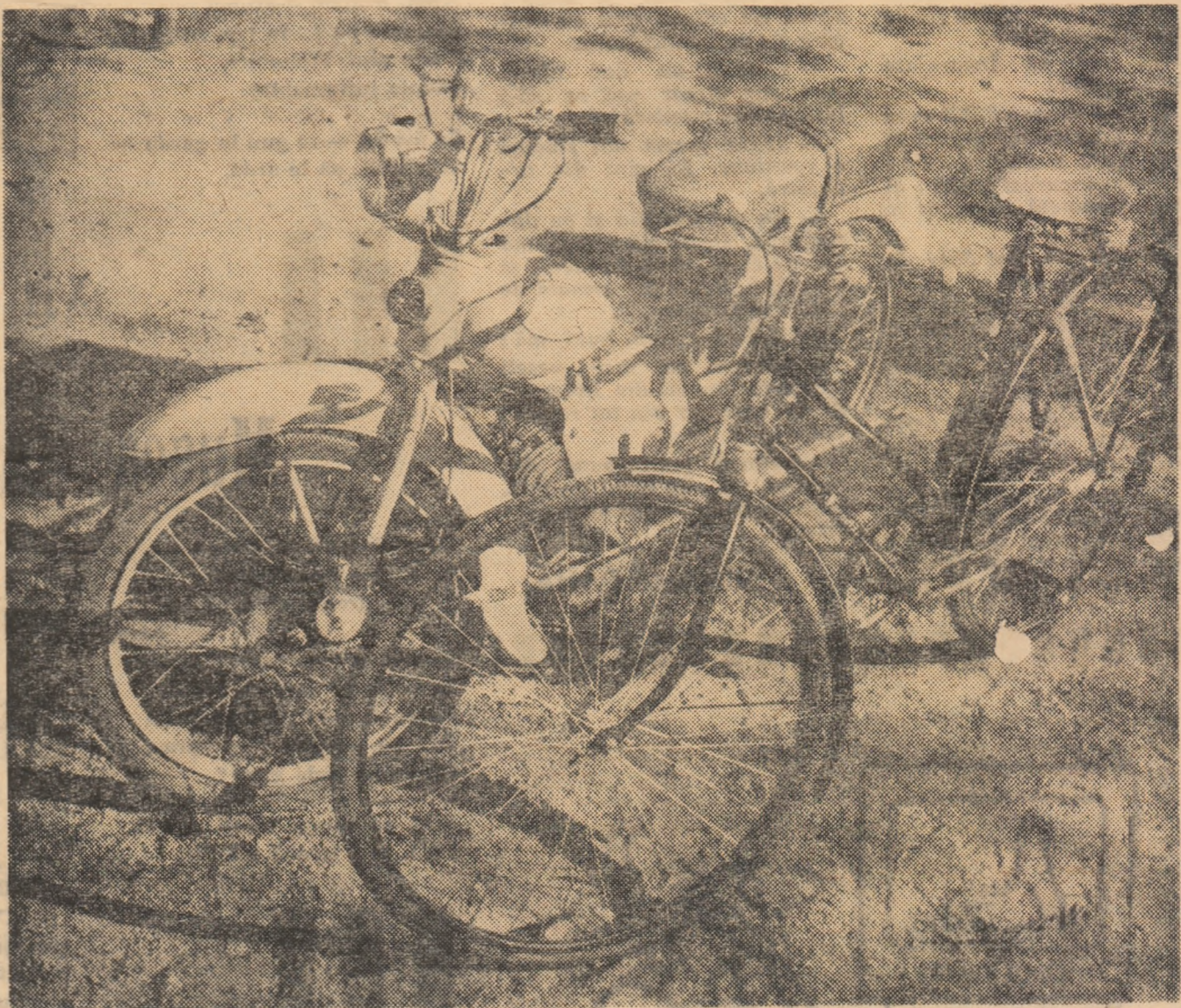
Modelul „Junior“ costă 690 lei.

Modelul „PIONIER“ 1/2 destinat copiilor, vopsit în culori vii, costă 550 lei.

Bicicletele „CARPAȚI“ se vînd și cu plata în rate, astfel :

— pentru muncitori, membrii cooperativelor meșteșugărești, și alți salariați aconto minim 20 la sută și un număr maxim de 8 rate lunare ;

— pentru membrii cooperativelor agricole de producție aconto minim 30 la sută și un număr de maximum 8 rate lunare.

Folosind motoreta „Carpați Super“ și bicicleta „Carpați“ economisiți timp prețios în desfășurarea activității zilnice

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRIILOR DE STAT

face cunoscut cetățenilor

că pot asigura facultativ mobilierul, îmbrăcămintea și celelalte bunuri din gospodărie, obținînd despăgubiri în cazurile de daune.

În același contract este inclusă și asigurarea pentru unele accidente întimplabile asiguratului, precum și asigurarea pentru cazurile de despăgubiri civile datorate de asiguratul locatar față de proprietar, pentru unele pagube la imobilul în care se află bunurile asigurate.

Aceste asigurări se încheie prin agenții de asigurare, responsabili cu munca ADAS, sau direct prin inspectoratele ADAS.

Pentru anul 1967

abonați-vă
din timp la

ÎNDRUMĂTORUL CULTURAL

Revistă lunară a Comitetului
de Stat pentru Cultură și Artă

Ăpare în limbile :
română
maghiară
germană

Costul unui abonament este de 60 lei anual. Abonamentele pentru întreprinderi și instituții se primesc pe adresa : E.S.I.P., str. Brezoianu nr. 23-25, cont virament 039.014/02 Filiala B.N. Republica Socialistă România, 16 Februarie, București. Abonamentele individuale se primesc pe adresa redacției prin mandat postal.

Redacția : Piața Scintei nr. 1 Buc.

confecții pentru copii

într-o bogată gamă de sortimente și modele găsiți la magazinele universale și de specialitate ale cooperativelor de consum

Văsuși Pintilie și Anton Tărbuc se îndreptau spre casă ținând fiecare de câte o toartă damigeana. Goală.

— Măi Pintilie, dacă ne lăsa pe noi să ne desfășurăm tot programul, află că ieșea o reuniune grozavă!

— N-ai cu cine să te înțelegi. Vrem și noi să facem mai altfel serile astea pentru tine-ret. dar ei — nimic.

de la una la alta, de la alta la ailaltă...

— Păcat că n-au dansat și ele cu mine, că ziceau că mi se clatină pământul sub picioare.

— O Tonel, nu fii trist!

— Nu era Otonel, era „zai-băr” da' tot ne-a folosit. Ne-a făcut încălzirea. Auzi! Cică nu-i voie. Costel poate să vină cu Ana, Marin poate să vină cu Ileana și eu nu pot să

Băieții veseli

— Auzi ce idee: numai orchestra să cînte. Adică fie de ce nu ții-au dat voie?

— Nu vor să încurajeze tinerele talente!

— Și erai grozav! Păi cum începuseși, tu singur puteai să cînti la toată orchestra. Ce-i drept, le-ai încurcat puțin: ai bățut la trompetă, ai suflat în tobă...

— Ce vrei mă, sint doar la început. Da' nu poți să zici că nu s-a auzit bine cînd am bățut în trompetă. I-adevărat că la tobă încă nu știu să suflu. Dar vezi și tu că mă străduiesc singur să le-nvăț.

— Și să-i mai crezi pe ăștia de la cîmin că oricine poate deveni artist amator...

— Da' și tu Tonele, ai fost la înălțime. Pin-ai căzut. Că nici nu mai puteai să te ții pe picioare de cit ai vrut să dansezi. Cu toate fetele pe rînd

vin cu damigeana. Și dacă-i vorba de cîmin, unii cu cultura și eu cu viticultura.

— Cică ne-au dat afară. Aș! Am plecat noi, ca să-i lăsăm să se plictisească.

— Miine facem noi singuri o reuniune. Eu cînt din orchestră.

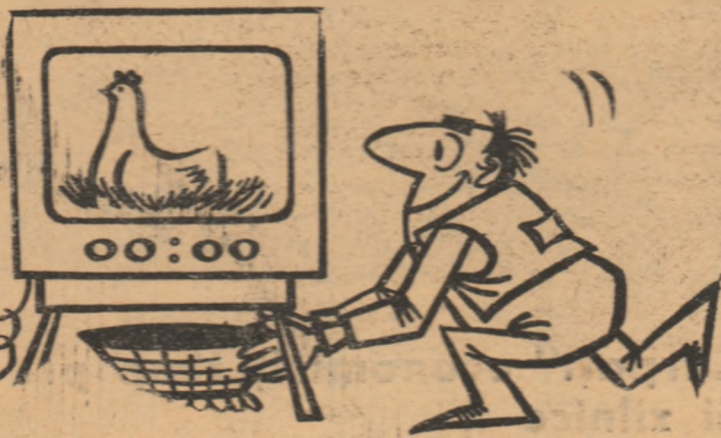
— Eu dansez. Vin și cu damigeana. Beau cit vreau, mă bat cu cine vreau. Să facem și un așii: „Reuniune urmată de bătaie tovarășească”.

— Hai că sintem buni, mă!

— Sintem cei mai veseli băieți nu numai din Independența, ba chiar din tot raionul Galați.

Veselia e foarte bună dar pare-se că, în cazul de față, eroii noștri ar trebui nițel... întristați.

Vladimir PANĂ

Fără cuvinte
Desen de Nic. NICOLAESCU

Aneecdote

— Petre — spuse învățătoarea —, compunerea ta despre ciine este o copie, cuvînt cu cuvînt, după compunerea fratelui tău.

— E adevărat, doamnă; doar e vorba de același ciine!

Plimbîndu-se prin grădina zoologică, Ionel îi arată prietenului său un cerb frumos și îi spuse mîndru: „Și noi avem acasă un cuier de haine exact ca al lui”.

O casă din Bologna fu prădată în lipsa locatarilor ei. În ciuda tăbliței de pe poartă cu inscripția: „Nu intrați, cîini răi”, hoții au intrat și au operat în voie. La ieșire, ei aăugară pe tăbliță următoarele: „Nu calomniați aceste minunate animale”.

— Cum poți să spui tu, Ionuț, că numărul 780 încapc în 365? Ce exemplu e ăsta?

— Îi știu de la tata, tovarășă învățătoare. Că dinsul are 780 de zile-muncă și astea au încăput în... 365, cît are anul!

— Grozav aș vrea să zbor în Lună în timpul examenelor!

— De ce?

— Acolo orice materie e de șase ori mai ușoară!

Profesorul: Să-mi spună Irimescu de ce este Luna atît de palidă?

Elevul (care tocmai trebăluia sub bancă)... fiindcă... fiindcă nu doarme noaptea, tovarășe profesor.

Mama: Lenuță, te-ai spălat? Lenuța: Da, mămico, încă de ieri.

MICRO-FABULE

Chibritul

Îl respecti, te știi bădie,
Pină cînd e în cutie.
Mai precis — să-mi ierți
muștrarea —
Pină ce-ți aprinzi țigara.
Apoi, neatent, -l-arunci
Mai știi eu?... în lan, în lunci.
Unde sint, stimabile,
Plante inflamabile
In ăst-fel — te pun în gardă —
E posibil.. să te ardă.

Musca

Nu-nțeleg de ce albina
Prea face pe „eroina”
Și mă-nțreb: păi treabă-i,
oare,
Să umble din floare-n floare
Zumzâind? fapt ce atestă,
Pe cuvînt, că nu-i modestă
Ori, eu, ce mai tura-vura...
Cine imi aude gura?

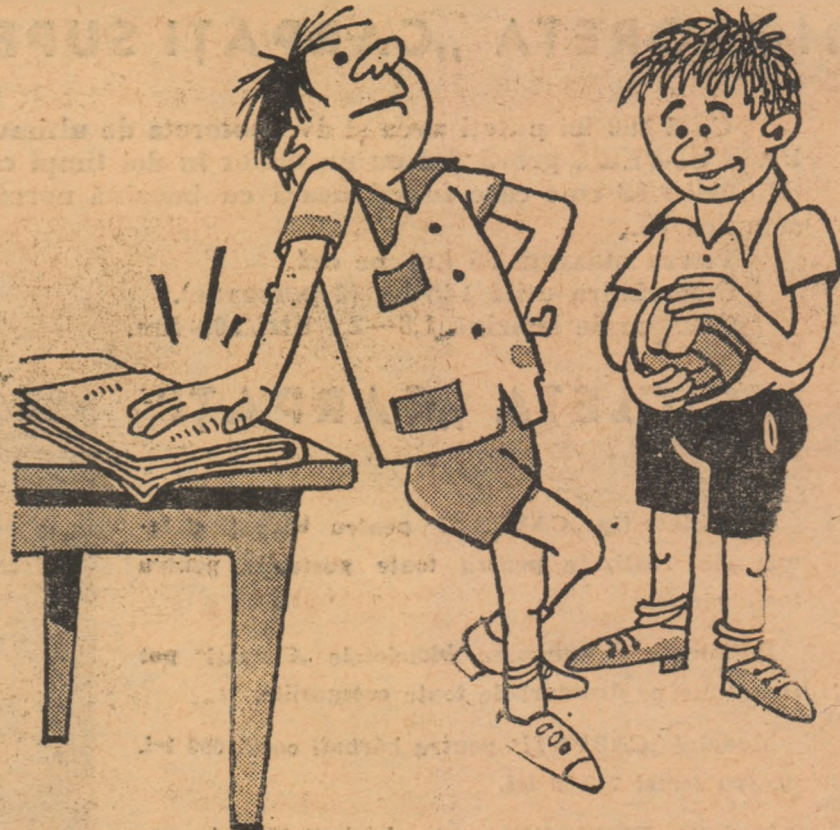
Sint, ca musca, mulți ce tac.
Însă, nici treabă nu fac.

Viteazul

Un iepure viteaz, cum nu-s
Prea mulți, se-mprieteni cu-un
urs.
Cred, zise el, cred că, noi doi,
Vom face treabă în război.
Pentru victoria supremă
Am și găsit o stratagemă:
Eu zic să duci tu lupta grea
Iar eu rezolv... retragerea.

Ștefan VIDA
corespondent

— Ți-e teamă că-ți iau cartea?
— Nu, dar le-am promis „bătrînilor” că pun zilnic mîna pe carte!

Desen de AL. CLENCIU

OFICIUL FANTOMĂ

— Bună, nene Ioane. Pari beam supărat!
— Obosit și supărat!
— De ce?
— Caut poșta de cîteva ceasuri și n-o gădesc. Umblu cu pachetul ăsta în spate, știi, pentru...

— Bine, bine, dar de ce nu-l duci la oficiul poștal?

— Păi îl tot caut. Nu cumva știi dumneata unde se află?

— Pe poștaș îl văd regulat, dar nu știu nici eu bine de unde iese cu tolba cu scrisori și gazete... N-ai întrebat la sfatul popular, în camera cea mică din fund?

— S-a mutat de-acolo. Camera aceea e oă bagaje.

— Dar la Ciorăpel unde era pe iarnă?

— L-a scos S.M.T.-ul ca să facă dormitor.

— Atunci, fugi repede la Petre Mihalache...

— Ești în urmă! De cîteva

luni nu mai e nici acolo. A plecat cu firmă, cu cutie, cu tot! L-a dat afară cooperativa de cismărie.

— Ai dreptate! Mai sigur, caută-l la Gogu Dane, în colț.

— Degeaba mă duc! N-a stat aici decît vreo două luni. Și-a mutat sediul.

— L-ai căutat și la Marin Popa și la... Cum se poate? L-au mutat în 7-8 locuri?

— Peste tot îl caut și nu-l gădesc... Hai să dăm un anunț la ziar: „În comuna Crîngeni, raionul Drăgănești-Olt, s-a pierdut sediul oficiului poștal cu cutiile de scrisori cu tot. Cine l-a găsit, este rugat să-l readucă în centrul satului, în local corespunzător. Recomensă — mulțumirea tuturor cetățenilor din comună”.

Prof. Gh. OANCEA
corespondent

— Tăticule la școală mi s-a spus să ne ascultăm părinții: ia spunc-mi cînd s-a născut Petru Rareș?!

Desen de T. PALL